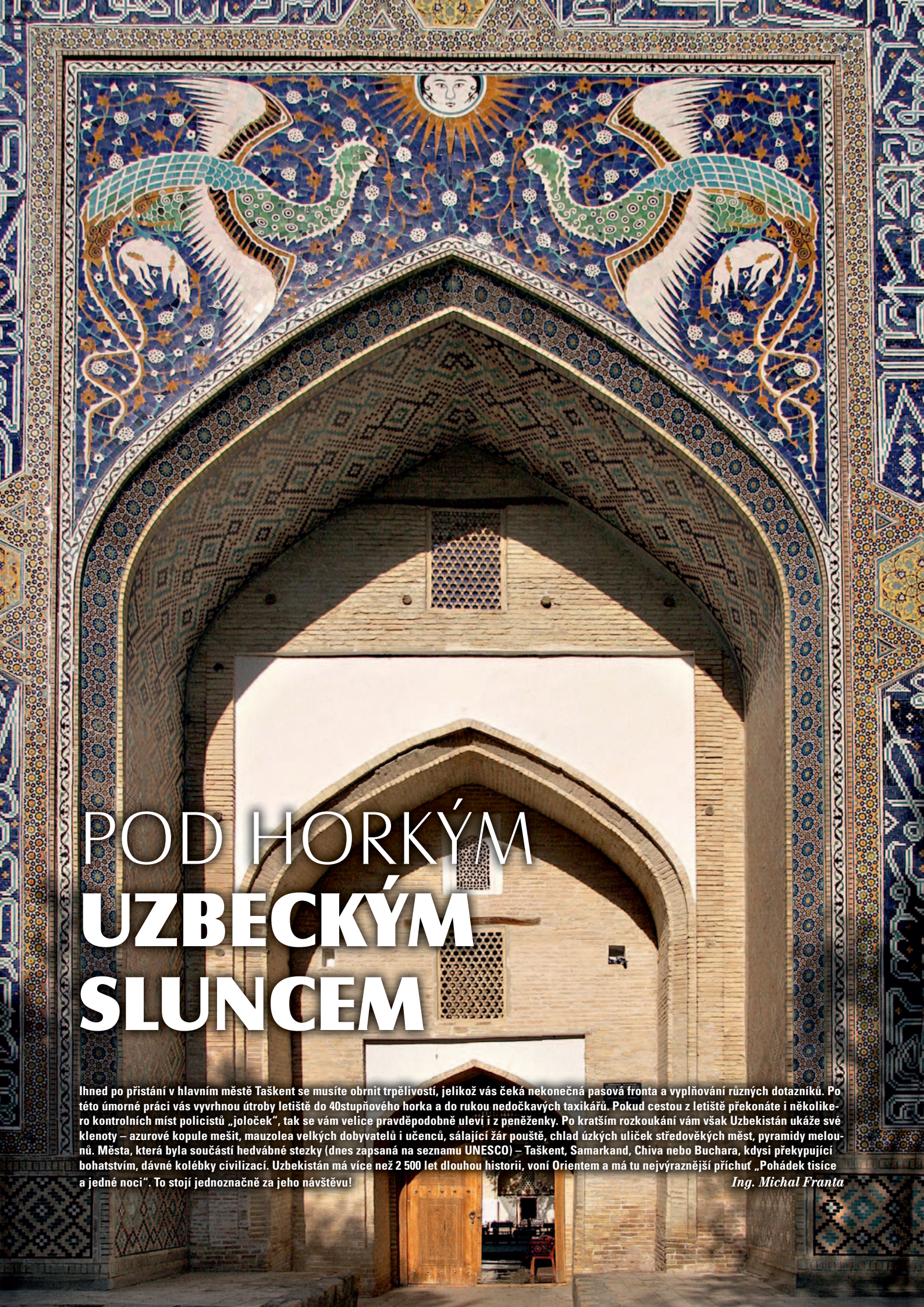

POD HORKÝM UZBECKÝM SLUNCEM

Ihned po přistání v hlavním městě Taškent se musíte obrnit trpělivostí, jelikož vás čeká nekonečná pasová fronta a vyplňování různých dotazníků. Po této úmorné práci vás vyvrhnou útrobou letiště do 40stupňového horka a do rukou nedočkávkových taxikářů. Pokud cestou z letiště překonáte i několika-
ro kontrolních míst policistů „joloček“, tak se vám velice pravděpodobně uleví i z peněženky. Po kratším rozkoukání vám však Uzbekistán ukáže své
klenoty – azurové kopule mešit, mauzolea velkých dobyvatelů i učenců, sálající žár pouště, chlad úzkých uliček středověkých měst, pyramidy melou-
nů. Města, která byla součástí hedvábné stezky (dnes zapsaná na seznamu UNESCO) – Taškent, Samarkand, Chiva nebo Buchara, kdysi překypující
bohatstvím, dávné kolébky civilizací. Uzbekistán má více než 2 500 let dlouhou historii, voní Orientem a má tu nejvýraznější příchuť „Pohádek tisíce
a jedné noci“. To stojí jednoznačně za jeho návštěvu!

Ing. Michal Franta

Pevnosti v poušti – Elliq-Kala (50 pevností) – nacházejí se zhruba hodinu od Chivy, jsou staré přes 2 000 let a jejich úkol byl chránit města před nepřáteli. Dnes jsou to již spíše ruiny z hlíny, obklopené pouští Kyzylkum.

Pokrývkou hlavy jsou čtverhranné tubetjky, u mužů většínou v černobílé kombinaci, u žen barevné, nebo šátek.

Lidé se s vámi budou bavit rusky a jsou velmi přátelští. Za focení nic nechťejí, spíš naopak – sami se vám staví před fotoaparát a za urážku považují, když si je nechcete vyfotit i s celou rodinou včetně kozy a krávy nebo s jejich krámkem. Ukázkou bohatství jsou především jejich zlaté zuby.

Lepjoška – tradiční okrouhlý chleba pečený na vnitřní stěně kulaté pece. Každý pekař má své „razítko/ornament“, kterým svůj chléb označuje.

Místní peníze se zásadně mění na černém trhu, kde je kurz až o 40 % vyšší, než je tomu v bance. Nejvyšší bankovkou je 1 000 sumů (cca 7 Kč), takže při rozměnění 100 dolarů vás čeká pěkný balík bankovek.

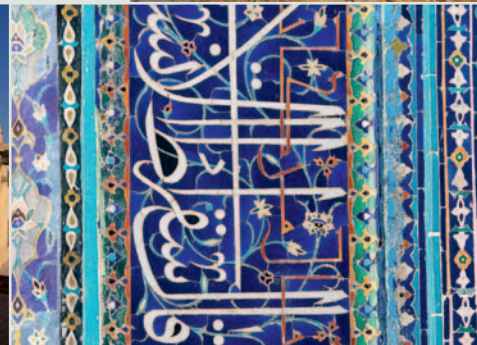
Takhty jsou základní vybavení skoro každé uzbecké rodiny, ale také hotelů a restaurací. Spíš než sedačky připomínají dřevěné postele či lehátka se stolem uprostřed, na nichž můžete lehce poobědvat nebo při čaji či skleničce piva překlenout ta největší denní parnu.

Samarkand byl vždy jedním z nejvýznamnějších míst na Hedvábné stezce. Středobodem Samarkandu je **Registan**, považovaný mnohými za nejkrásnější náměstí na světě, které je zcela po právu zařazené na listinu světového kulturního dědictví UNESCO. Některé vědecké zdroje tvrdí, že Samarkand je nejstarším městem a kulturním centrem na celém světě. Město dlouhá léta úspěšně odolávalo dobyvatelům včetně Alexandra Velikého, přežilo i nebezpečné dny během vpádu Čingischána. Timur Veliký tu dokonce založil obrovskou armádu, protože si chtěl ze Samarkandu podmanit celý svět.

Pahorek Shah-i-Zinda pokrývá obrovská nekropole. Sedmdesát metrů dlouhá kolonáda táhnoucí se napříč nekropolí ze severu na jih bývá někdy nazývána „třída mauzoleí“ a celý komplex je díky jejich pohádkovým dekoracím označován jako „otevřené muzeum majoliky“, což je technika kresby na kachličky. Nejčastějšími motivy jsou květiny a hvězdy.

Buchara bývala jedním z největších obchodních center na Hedvábné stezce a svůj význam si udržela dodnes. Současná Buchara je krásným městem plným úžasných památek, jichž tu stojí více než 140, včetně muzeí nabitých vzácnými fragmenty historie. Nejstarší stavbou Buchary je pevnost **Ark**, která byla vybudována v 1. století a významně přestavěna ve 4. století.

Z mnoha mešit ve městě je nejznámější komplex **Kaljansky minaret**, postavený Arslan Chánem roku 1127, patří k nejvyšším v celé Střední Asii.

Dobrodruh...

Autor, **Ing. Michal Franta**, absolvoval Ekonomickou fakultu Mendelovy univerzity v Brně, pracuje jako kouč a trenér v oblasti komunikace. Cestování a fotografování se věnuje více než 15 let.

Chiva je půvabné město poprvé zmiňované v rukopisech arabských zeměpisců z 10. století, kteří se o něm vyjadřují jako o malé oáze na okraji pouště. Na stavbách města se často objevuje mramor, nádherné malby a řezbářské práce.

Architektura Chivy je v mnohém specifická – město je obehnáno zdí z nepálených cihel a do jeho historického centra se vchází úzkou bránou; zůstalo zde nejzachovalější staré město. Vnitřní město, tzv. Ichan Kala, je se svými hradbami, bránami, věžemi, paláci, domy a veřejnými stavbami jediným dochovaným příkladem opevněného středověkého města v celé Střední Asii.

Dnes žije ve vnitřním městě asi 4 000 lidí, což byla podmínka UNESCO (že se musí jednat o živé město). Na listinu kulturního a historického dědictví lidstva byla Chiva zapsána 12. prosince 1990.

